

क्रं- ९

संस्कृत.

अनंत पूजा

पृ. ११

शके १७९६.

१)

श्रीगणेशायनमः अथानंतपूजारंभः आचम्यप्राणानायम्यदेशकालौसृत्वा
भार्यस्यपुत्रपौत्रधनधान्यादिसकलवांछितफलप्राप्तयेऐहिकाःमुष्मिकाःनंत
ल्योक्तफलप्राप्तयेयमुनासहितशेषाःनंतपूजांकरिष्ये अनंतप्रीतयेस्वीकृतस्
तुर्दशवार्षिकस्याःनंतत्रतस्यपरिपालनप्रतिवार्षिकविहितं अनंतचतुर्दशीनिमित्त
अनंतपूजनपूर्वकंनूतनदोरकर्णजीर्णदोरकविसर्जनंवायनदानानिचभाद्रपदशु
क्लचतुर्दशीकालशाल्लेणविहितंपूजनसंकरिष्ये तथाचआसनविधिपूर्वकंपुरुष
सूक्तेनन्यासांश्चकरिष्ये सहस्रशीर्षेति० न्यासं कृत्वा अतो देवा० हृदयाय० इदं विष्णु०
शिरसेस्वा० त्रीणिपदा० शिरवाये० विष्णोःकर्मा० कवचायकुं तद्विष्णोःपद्म० नेत्रत्रयाय०
तद्विप्रासो० अस्त्रायफट् गणपतिपूजनं कलशस्यमु० कलशपूजनं शंखपूजनंघंटा

अनंतपू० पूजनं च कृत्वा शंखोदकेन पूजाद्रव्याणि संप्रोक्ष्य अनंतदेवस्य पूजार्थं कल्पितपीठैतं
१ दुर्लभं पद्मं विरच्य तदुपरि कलशमत्रणं सुधूपितं सूत्रेण वेष्टयेत् महीद्योः स्रथि०
भूमिप्रार्थ्य ओषधयः संव० धान्यराशिं कृत्वा आकलशेषितिकलशं संस्थाप्य इमं मे
(२) गंगइत्युदकं पूर्य गंधद्वारमिति गंधं निक्षिप्य याः फलिनीरिति फलं सहिरत्नानीति
पंचरत्नानि हिरण्यरूपः हिरण्यं तु लसीकुशचपकशतपत्रजाती कङ्कारकेतकी महि
का बकुलकुमुदकरवीरविष्णुक्रांतदूर्वा सहदेवी बिल्वोशीरपाटलाशोकचूतपत्र
दियथालाभमेतत्सर्वं कलशे प्रक्षिप्य तत्र देवता आवाहनं कुर्यात् इमं मे गंगा
मुनावाहनं तत्त्वायामीति वरुणमावाह्य एकपंचाशद्वर्णान् अं आं० क्षं इत्यं
केशवादिचतुर्विंशतिभ्यः मत्स्यादिदशावतारान् अनिरुद्धप्रद्युम्नसंकर्षण

(2A)

वान् अष्टौ वसून् शिशुं कुमारं ब्रह्माणं व्यासं दत्तात्रेयं विश्वरूपं अनंतं च एता
आवाह्य षोडशोपचारैः पूजयेत् कुंकुमाक्षतान्गृहीत्वा क्षीरोदार्षवसंभ्र
रार्णवनिवासिने त्वह्यसादान्महादेवि विष्णुमूर्त्तनमोस्तुते ध्यानं यमुनायै नमस्तु
सर्वकामप्रदायिनि सर्वसौभाग्यदेदेवि यमुनायै नमोस्तुते आवाहनं देवपादे नमस्तु
सर्वलोकहितप्रिये सर्वपापप्रशमनितुंगायै नमो नमः आसनं तार्क्ष्यपादौ देवदेवि
सर्वलक्षणसंयुते सर्वव्रतमिदं देवि भद्रायै ते नमोस्तुते पाद्यं कृष्णवैष्णो नमस्तुभ्यं कृ
ष्णवर्णसुलक्षणे कृष्णवर्णनमो देवि भद्रायै ते नमोस्तुते अर्घ्यं आत्मज्योति नमो
देविसर्वानुग्रहकारिणि दत्तमाचमनं देवि गृहाण यमुने स्वयं आचमनं सर्वमंग
लकार्यार्थप्रधाना चित्तदेवते अहंदास्यामि देवेशि मधुपर्कं ददाम्यहं मधुपर्कं

अनंतपू०

२

(3)

सिंहपादेनमस्तुभ्यं नारसिंहसमन्विते सर्वलक्षणसंपन्ने भवनाशिनमोस्तुते स्नानं०
पंचोपचारेः संपूज्य महाभिषेकं कुर्यात् सिंहासनसमायुक्ते देवीभक्त्या समन्विते
सर्वलक्षणसंपूर्णैः यमुनायै नमोस्तुते वस्त्रं० रत्नसिंहासनं देविगंगे त्रिपथगामिनि ज
टाजूटसमुद्गते भागीरथ्यै नमोस्तुते सर्वाभरणं० गोदावरिनमस्तुभ्यं सर्वकामप्रदायि
नि सर्वलक्षणसंपूर्णैः गोदावरिनमोस्तुते कंचुकीं० कांचनं ब्रह्मसूत्रं च ब्रह्मणानिर्मि
पुरा अहंदास्यामि देवेशि यमुनायै नमोस्तुते कठसूत्रं० माणिक्यमुक्तामणिहारवि
गारुत्मस्य आरुणपुष्परंगैः देवेन्द्रनीलैश्च कृतं गृहाण गोमेदवैडूर्ययुतं च हारं
लहारं० चंदनागरुसंयुक्तश्यामंगोरोचनं तथा कुंकुमकर्पूरादिभिश्च गंधं दा
नो भव गंधं० शालयूश्चंद्रवर्णानि हरिद्राश्च समन्विताः अक्षताश्चार्पयेत्तुभ्यं

(3A)

यमुनेश्वरि अक्षतान० मंदारपारिजाताद्यैः केतकेः पाटलेः शुभैः त्वांपूजयामि देवेशिव
रक्षकवत्सले पुष्पस० अष्टांगपूजा चंचलायै० पादोप० चपलायै० जानुनीपू० कमलवा
सिन्यै० कटीपू० क्षेत्रायै० नाभिपू० मन्मथवासिन्यै० स्तनोप० अतिवेगायै० भुजहृयं० पुष्करिण्यै०
कंठपू० मायायै० मुरवंपू० त्रैलोक्यवासिन्यै० ललाटपू० आगीरथ्यै० शिरःपू० सर्वांगपू० एता
निपुष्पनामानि सर्वाभीष्टप्रदायिनि सर्वतोत्तमसंगत्ययमुनायेन मोस्तुते अथनामपूजा
यमुनायै० सिंदूरचूडायै० रत्नदीपिन्यै० आगीरथ्यै० कृतकालशायै० उत्पलायै० वसिष्ठायै०
दारिद्र्यनाशिन्यै० विधान्यै० सिंदूरचूडामण्यै० शिवायै० शंकरायै० गुणात्मन्यै० चतुःषष्टियो
गिन्यै० नर्मदायै० तुंगायै० मद्रायै० कृष्णवेण्यै० भीमरथ्यै० सर्वव्रतसमायुक्ते सर्वोपद्र
वनाशिनि सर्वपापहरे देवि यमुनायेन मोस्तुते धूपं गृहाण दीपं सर्वैश्वर्यप्रदा मंगलं

अनंतधू०

३

(५)

यिनि सर्वपापशमेदेवियमुनायेनमोस्तुते दीपं० अन्नं चतुर्विधं स्वादुरसेः षड्भिः समन्वि
तं भक्ष्यभोज्यसमायुक्तं नैवेद्यं प्रतिगृह्यतां नैवेद्यं० पानीयं शीतलं श्रेष्ठं गंगादिसलि
लोद्भवं हस्तप्रक्षालनं देविगृहाण मुखशोधनं मुखप्रक्षालनं० करोद्धर्तनार्थं चंदनं० पूगीफ
लमिति तांबूलं० हिरण्यगर्भेति दक्षिणां० इदं फलमिति फलं० घृतवर्तिसमायुक्तं मया दत्तं हि
भक्तितः नीराजनं गृहाणेदं यमुनाये० नीराजनं० नानाविधैश्च कुसुमैः पुष्पांजलिमिमं शु
भे गृहाण कृपया देवियमुनाये० मंत्रपुष्पं० यानिकानि चेति प्रदक्षिणां० उरसाशिरसेति न
मस्कारः करिष्यामि ब्रतं शास्त्रं त्वद्भक्त्या त्वसरायणे तत्राविष्टं करिष्यामि यमुनाये० प्रार्थनां०
भवानी च महालक्ष्मी सर्वकामप्रदायिनि सर्वव्रतमहादेवियमुनाये० प्रसन्नार्थ्यं० इति यमुना
पूजा अथ शेषपूजा पीठे स्थापितकुंभोपरि पूर्णपात्रे सप्तफणामंडितशेषपूजनं सप्तस

राम

३

(6A)

सदर्भैः सप्तफणायुक्तं शेषं संस्थाप्य पूजयेत् शेषस्य प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् अथ ध्यानं तस्य
कंपन्नगाधीशं फणानेकशतोज्वलं दिव्यांबरधरं दीप्तं रत्नकुंडलमंडितं फणामणिसहस्राढ्यैव
संख्यैः पन्नगोत्तमेः नागकन्यासहस्रेण समंतासरिवारितं दिव्याभरणदीप्तांगं दिव्यचंद्रनच
र्चितं कालाग्निनिवदुर्धर्षं तेजसादित्यसन्निभं ब्रह्मांडाधारभूतं त्वां यमुनांते निवासिनं फ
णैः सप्तभिराश्लिष्टं विष्णुपादमनुस्मरन् ध्यानं शेषं सप्तफणायुक्तं कालीपन्नगनायकं अ
नंतशयनाश्रितं भक्त्या चावाहयाम्यहं शेषाय आवाहनं नवनागकुलाधीशशब्दोद्धारक
नायक नानारत्नसमायुक्तमासनं प्रतिगृह्णासुः अनंतप्रियशेषेशजगदाधारविग्रह गृ
हाण भक्त्या पाद्यं त्वां काद्रवेयनमोस्तुते पाद्यं काश्यपानंदजनकमुनिवंदितप्रोप्रभो अर्घ्यं गृ
हाण सर्वज्ञसागराच्छरप्रिय अर्घ्यं सहस्रफणिनूपेण वस्त्रधोद्धारकप्रभो गृहाणा चम
नंदैवपावनंचक्रशीतलं आचमनीयं कुमाररूपिणे तुभ्यं दधि मध्वाज्यसंयुतं मधुपर्कं प्र

अनंतपू०

४

(5)

दास्यामिसर्पराजनमोस्तुते मधुपर्कं क्षीरंदधिघृतं चैव मेधुशर्करयान्वितं स्नानार्थं ते मया द
त्तं प्रीत्यर्थं प्रतिगृह्यतां पंचामृतस्नानं गंगादिपुण्यतीर्थैर्वा मभिषिंचेयमादरात् बलभद्रा
वतारेशानंदनश्रीपते सखिन् स्नानं पंचोपचारैः संपूज्याऽभिषेकं कुर्यात् कौशेययुग्मदे
वेशप्रीत्यातवमयापितं पन्नगाधीशनागेन्द्रताक्ष्यशत्रो नमोस्तुते वस्त्रं सुवर्णनिर्मितं सूत्रं
प्राक्षितं कर्णहारकं अनेकरत्नखचितं सर्पराजनमोस्तुते यज्ञोपवीतं अनेकरत्नान्वितं
हेमकुंडलेमाणिक्यसंकाशितकंकणद्वयं हिरक्तसंशोभितरत्नमुद्रिकां हेमकिरीटं फणिरा
जतेर्जितं आभरणं कर्पूरकस्तूरिककेशराढ्यंगोरोचनं चागररक्तचंदनं श्रीचंदना
ढ्यं शुभ्रगंधदिव्यं गृहाण विष्णुप्रियं ते मयापितं गंधं काश्मीरपंकलिश्चैत्तौ शालेयान
क्षतान्नुष्मान् पातालाधिपते तुभ्यं अर्पयेहं गृहाण भो अक्षतान् माल्यादीनि पुष्पं
अथांगपूजा सहस्रपादाय पादौपू गूढगुल्फाय गुल्फौपू हेमजंघाय जंघे मंदग

राम

४

(5A)

तथे० जानुनीपू० पीतांबरधराय० कटिपू० गंगीराय० नाभिं० पवनाशनाय० उदरपू० उरगाय० स्त
नोपू० कालीयाय० भुजोपू० कंबुकंठाय० कंठपू० विषवक्राय० वक्रं० पू० फणिभूषणाय० ललाटपू०
लक्ष्मणाय० शिरःपू० शेषाय० सर्वांगपू० वनस्पतिरसो० धूपंस० आज्यं चेति दीपं० नैवेद्यं गृह्य
तांदे० ईक्षिसंमेवरं० नैवेद्यंसम० मध्येपानीयं० करोद्धर्तनं० पूगीफलमिति तांबूलं० हिरण्यगर्भेति
दक्षिणां० इदंफलमिति फलं० श्रियेजातइति नीराजनं० नानाकुसुमसंयुक्तं पुष्याजलिमिमं
प्रभो काश्यपानंदजनकसर्पादिप्रतिगृह्यतां मंत्रपुष्यं० यानिकानीति प्रदक्षिणां० अनंत
संसारधरप्रियत्वां कालीयनागाधिपते सदात्वां ततोस्मिन्त्वाकृपणं हिदीनं रक्षस्वमांशं कर
भूषणेश नमस्कारं० अनंतकल्पोक्तफलं देहि मे त्वं फणाधिप त्वत्पूजारहितायाश्च फलं
नाप्नोति कर्हिचित् प्रार्थनां० इति शेषपूजा अथानंतपूजा ततः कलशोपरिपूजापात्रंसं
स्थाप्य तत्रकुंकुमेनाष्टदलपद्मं विरच्य अनंतस्नानदेशे वतार्य मंत्रस्वांसंकुर्यात् अस्त्रेणक

अनंतपू०

५

(6)

रश्चिं कृत्वा देहांगन्यासं कुर्यात् ॐ केशवाय० शिरसि नंनारायणाय० मुखे मांमाधवा
य० बाह्वोः भंगोविंदाय० कंठे गंविष्णवे० पृष्ठे वंमधुसूदनाय० उदरे ते त्रिविक्रमाय० क
ट्योः वां वामनाय० ऊर्वोः सुंश्रीधराय० जान्वोः देंदृषीकेशाय० जंघयोः वांपत्तनाभाय०
गुल्फयोः यंदामोदराय० पादयोः अग्न्युत्तरापार्श्वकं प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा श्रीठपू तां कुर्या
त् - ततोष्टदलमध्ये इंद्रादिलोकपालानावाहयेत् मध्ये परमदेवतां च० सव्ये सर्वगुरुभ्यो०
दक्षिणे सर्वदेवताभ्यो० पश्चिमे सर्वरत्नेभ्यो० उत्तरे सर्वतीर्थेभ्यो० पुनः सव्ये सर्वगुरुभ्यो०
आग्नेय्यां गरुडाय० नैर्ऋत्यां व्यासाय० वायव्यां दुर्गायै० ईशान्यां सरस्वत्यै० आग्नेयादि
कोणेषु धर्माय० ज्ञानाय० वैराग्याय० ऐश्वर्याय० पूर्वादिदिक्क अधर्माय० अज्ञानाय०
अवैराग्याय० अनैश्वर्याय० मध्ये परमपुरुषाय० आधारशक्त्यै० कूर्माय० अनंताय० च० राम
शिव्यै० क्षीरसमुद्राय० श्वेतद्वीपाय० दिव्यरत्नमंडपाय० पद्माय० श्रियै० भूम्यै० सूर्यमंडपाय०

(6A)

सोममंडलाय० वल्किमंडलाय० आत्मने० अंतरात्मने० परमात्मने० ज्ञानात्मने० पूर्वादिदिक्
विमलायै० उत्कर्षिण्यै० ज्ञानायै० क्रियायै० योगायै० प्रकायै० सत्यायै० ईशानायै० अनुग्रहायै०
हरेर्योगपीठस्वरूपिणे श्रीमदनंताय० अथ ध्यानं दिव्यायुधधरंध्यायै दिव्यांबरसमावृतं अ
नंतमच्युतं देवं नारायणमनामयं फणासप्तान्वितानंतं पिंगलाक्षं चतुर्भुजं दक्षिणोर्ध्वकरेशं
खंपद्मं तस्माप्यधःकरे चक्रमूर्ध्वकरे वामे गदाचाधः प्रकीर्तिताः नवाम्रपद्मवाभासं पिंगल
शमश्रुलोचनं अलंकृतं समुद्रेण तत्स्वरूपं विचिंतयेत् इति ध्यात्वा आगच्छ भगवन् विष्णो रू
ने चात्र स्थिरो भव यावद्भूतं समाप्येत् तत्तावत्संनिधौ भव सो अनंत इहा गच्छ पूजां गृहाण व
रदो भव अथ चतुर्दशग्रंथिष्वावाहनं प्रथमग्रंथौ श्रीसहितं ब्रह्माणमावाहयामि १ द्विती
यग्रंथौ मोहिनीसहितं भास्करमा० २ तृतीयग्रंथौ पद्मिनीसहितं शेषं० ३ चतुर्थग्रंथौ प्रबला
सहितं सर्वव्यापिनं० ४ पंचमग्रंथौ अजासहितं ईश्वरमा० ५ षष्ठग्रंथौ अनंगासहितं विश्व

अनंतपू०

६

(७)

द्विपमा० ६ सप्तमग्रंथो नद्यासहितं महाकायं आ० ७ अष्टमग्रंथो सृष्टिसहितं संहारकं आ० ८
नवमग्रंथो भगवतिसहितमनादिनिधनं आ० ९ दशमग्रंथो अपराजितासहितं विष्णुमा० १०
एकादशग्रंथो वंद्यासहितं त्रैलोक्येशमा० ११ द्वादशग्रंथो विरदासहितं त्रिविक्रममा० १२ त्र
योदशग्रंथो समुद्रगासहितमनंतमा० १३ चतुर्दशग्रंथो सर्वगासहितं नारायणमा० १४ काला
त्मासर्वभूतात्मावेदात्माविश्वतोमुखः जन्ममृत्युजराव्याधिसंसारभयनाशनः अनंतायनम
स्तुभ्यं सहस्रशिरसेनमः लोकनाथनमस्तेस्तुतागाधिपतयेनमः ॐ सहस्रशीर्षेत्यावाहनं०
यथा त्वं सर्वलोकान्वेत्त्रायसे भूर्भुवादिकान् तथापालय मां देवदंष्ट्रिशरणागतं ॐ पुरुष ए
वेदं० आसनं० पाद्यं गृहाण देवेश गंधपुष्पाक्षतैः सह कुशोदकसमायुक्तं प्रीत्यर्थं प्र० ॐ एता
वावस्येति पाद्यं० अनंतानंतदेवेश अनंतफलदायक अनंतमूर्ते विश्वात्मनर्घ्यं गृह्ण नमो
स्तुते ॐ त्रिपादूर्ध्वं अर्घ्यं० गंगाजलसमायुक्तं सुवर्णकलशे स्थितं गृहाणा च मनं देवभा

व

राम

६

(3A)

गीरथ्युदकेनच तस्माद्द्विरा० आचमनीयं० विष्टरादिगवांक्षीरंमधुपर्कं समन्वितं गृह्योक्तवेद
विधिनाजगदानंदहायक मधुवाताइतिमधुपर्कं० अनंतगुणरत्नायविश्वरूपधरायच अनाथा
रायनित्याय अनंताय नमो नमः० ॐ यत्पुरुषेण० स्नानं० पंचामृतस्नानं० आप्यायस्व० दधिक्राव्यो०
घृतंमिमिक्षे० मधुवाताक्र० स्वादुःपवस्व० गंधद्वारां० आपो हिष्ठा० शुद्धोदकस्नानं० पंचोपचारैः पूज
येत् महाभिषेकं कुर्यात् एवं स्नापितमनंतं सप्तफणान्वितशेषोपरिद्वादशाक्षरमंत्रेण पीठे स्थाप
येत् ॐ नमो भगवते वासुदेवायेति स्थापयेत् नारायणनमस्तेस्तु नरकार्णवतारक त्रैलोक्य
व्यापकानंतत्राहिमांभवसागरात् तं यज्ञमिति वस्त्रं० दामोदरनमस्तेस्तु त्राहिमांभवसाग
रात् ब्रह्मसूत्रं सोत्तरीयं गृहाण सुरसत्तम ॐ तस्माद्य० त्तः संभृतं० यज्ञोपवीतं० नानाभर
णशीभाढ्यं नानावस्त्रोपशीभितं गृहाणाभरणं देव अनंतानंतहायक आभरणं० मलया
चलसंभृतं घनसारं मनोरमं हृदयानंदनं चारुचंदनं प्रतिगृ० ॐ तस्माद्य० चः सा० गंधंस०
वनमालां सुगंधाढ्यां नानापुष्पैः समन्वितां पूजार्थं साधितां देवप्रीत्यर्थं प्र० ॐ तस्माद्दृशा०

अनंतपू० पुष्यं० अथांगपूजा मत्स्याय० पादोप० कूर्माय० गुल्फोप० वराहाय० जानुनीपू० नारसिंहाय० ऊ०
 ७
 रूप० वामनाय० कटिपू० परशुरामाय० उदरपू० रामाय० हृदयं० विश्वरूपाय० बाहून्० कृष्णाय० मुखं०
 सहस्रशिरसे० शिरःपू० श्रीमदनंताय० सर्वांगपू० अथावरणं अनंतदक्षिणपार्श्वरमायै० वाम
 पार्श्वे भूम्यै० अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सल भक्त्या समर्पयेतुभ्यं प्रथमावरणार्चनं १
 (४)
 प्रथमं वासुदेवाय० प्रद्युम्नाय० अनिरुद्धाय० पुरुषोत्तमाय० ३ तृतीयं पूर्वादिदिक्षु क्रुद्धोल्काय०
 सहोल्काय० द्युल्काय० निरोल्काय० गंधादिभिः संपूज्य द्वितीयं २ पुनः प्रागादि पूर्वे केशवाय०
 नारायणाय० आग्नेय्यां माधवाय० दक्षिणे गोविंदाय० विष्णवे० नेत्रैस्त्ये मधुसूदनाय० पश्चिमे
 त्रिविक्रमाय० वामनाय० वायव्ये श्रीधराय० उत्तरे हृषीकेशाय० पद्मनाभाय० ईशान्यां दामोद
 राय० चतुर्थं ४ पुनः पूर्वे मत्स्याय० कूर्माय० आग्नेय्यां वराहाय० दक्षिणे नारसिंहाय० वा
 मनाय० नेत्रैस्त्यां रामाय० पश्चि० श्रीरामाय० कृष्णाय० वायव्ये बोध्याय० उत्तरे कल्किने० राम
 अनंताय० ईशान्ये विश्वरूपिणे० पंचमं ५ पुनः पूर्वे अनंताय० दक्षिणे ब्रह्मणे० पश्चिमे वायवे० ७

(४८)

उत्तरे ईशानाय० आग्नेय्यां वारुण्ये० नेत्र्यां गायत्र्ये० वायव्यां भारत्ये० ईशान्या गिरिजायै० पु
रतः गरुडाय० गरुडवामे सप्तम्ये० षष्ठं ६ पुनः पूर्वादिदिक्षु इंद्राय० अग्नये० यमाय० निर्ऋतये०
वरुणाय० वायवे० सोमाय० ईशानाय० सप्तमं ७ आग्नेय्यां शेषाय० नेत्र्यां विष्णवे० वायव्यां
विधये० ईशान्यां प्रजापतये० अष्टमं ८ आग्नेय्यां गणपतये० नेत्र्यां सप्तयक्षेभ्यो० वायव्ये
दुर्गायै० ईशान्यां क्षेत्राधिपतये० नवमं ९ ब्रह्मणे० भास्कराय० शेषाय० सर्वव्यापिने० ईश्वराय०
विश्वरूपिणे० महाकायाम० सृष्टिकर्त्रे० कृष्णाय० विष्णवे० हरये० शिवाय० स्रितिकारकाय०
अनंतकारकाय० दशमं १० अनघाय० वामनाय० शौर्ये० वेकुंठाय० पुरुषोत्तमाय० पद्मनाभा
य० हृषीकेशाय० माधवाय० मधुसूदनाय० अच्युताय० अनंताय० गोविंदाय० अपराजिता
य० कृष्णाय० एकादश ११ अनंताय० कपिलाय० शेषाय० संकर्षणाय० हलायुधाय० तारा
य० सीरपाणये० बलभद्राय० द्वादश १२ क्षीराब्धिशायिने० अच्युताय० धूम्याधाराय० लोक
नाथाय० फणामणिपूषिताय० सहस्रमूर्धे० सहस्रार्चिणे० त्रयोदश १३ केशवायै श्वतुर्दश १४

अनंतपू० अथपत्रपूजा कृष्णाय० पलाशपत्रं० विष्णवे० उदुंबरपत्रं० हरये० अश्वत्थपत्रं० शंभवे० शृंगराज
 पत्रं० ब्रह्मणे० जटाधरपत्रं० भास्कराय० अशोकपत्रं० केशवाय० कपिशप० सर्वव्यापिने० वटप०
 ईश्वराय० वृत्पत्रं० विश्वरूपिणे० केलप० महा मायाय० अपामार्गपत्रं० सृष्टिकर्त्रे० करवीरप०
 स्थितिकर्त्रे० पुंनागप० अनंतकारकाय० नागचंपकप० १४ अथपुष्पपूजा श्रीवल्लभाय० जा
 तीपुष्पं० गोविंदाय० विष्णुक्रांतपु० माधवाय० मल्लिकापु० मुकुंदाय० केतकीपु० हरये० पारि
 ज्ञातपुष्पं० सुरारये० करवीरपुष्पं० दामोदराय० दाडिंबीपुष्पं० अच्युताय० अशोकपुष्पं०
 जनार्दनाय० बकुलपु० वासुदेवाय० चंपकपु० केटभारये० धत्तूरपु० विष्णवे० कमलपु०
 कपिलाय० पद्मपु० श्रीमदनंताय० नागचंपकपु० १४ अथदोरकस्यपूजा अनघाय०
 वामनाय० शौरये० वैकुंठाय० पुरुषोत्तमाय० पद्मनाभाय० हृषीकेशाय० माधवाय० मधु
 सूदनाय० अच्युताय० अनंताय० गोविंदाय० कृष्णाय० अपराजिताय० स्त्रीदोरकग्रंथि
 देवताः मोहिन्ये० श्रिये० पद्मिन्ये० महाबलाय० अजायै० वरदायै० मंगलायै० शुभावहायै०

(१)

राम
८

(9A)

अपराजिताये० भगवत्ये० जयाये० विजयाये० सुभद्राये० सुभगाये० इतिदोरकपूजा दशांगु
गुलंधूपंगंधाढ्यं सुमनोहरं गृहाण धूपकं देवमया दत्तं हि मन्त्रितः ॐ यत्पुरुषं व्यद० धूपं स०
आज्यं चेति दीपं ब्राह्मणोस्य० दीपं स० परमान्ने च पक्वान्ने घृतशर्करयान्वितं नानाशाकं सभक्ष्यं
च षड्रसान्ने समर्पितं अपूपानि सपक्वानि नानाफलधृतानि च गृहाण देवदेवेश अनन्ताय नमो न
मः ॐ चंद्रमामनसो० नेवेद्यं स० मध्ये पानीयं० उदकं भ्रं प्रदास्यामि शोभनं शीतलौहकं उशीरमृग
संयुक्तं कर्पूरैश्चंदनेर्युतं श्रीमदन्ताय० आचमनीयं० नानाविधफलं श्रेष्ठं पुत्रपौत्रप्रवर्धनं स
र्वैश्वर्यकरं नित्यमन्तफलदायकं ॐ याः फलं० फलं स० इदं फलमिति फलं कर्पूरेणालवंगादि
क्रमुकीफलसंयुतं नागबल्ल्यादलैर्युक्तं तान्बूलप्रति० नाभ्या आसीदिति तांबूलं० हिरण्यग
र्भति० दक्षिणां० ॐ सप्तस्यास० प्रदक्षिणां० चक्षुर्दं सर्वलोकानां तिमिरस्थनिवारणं आर्ति
क्यं कल्पितं भक्त्या गृहाण परमेश्वर ॐ श्रिये जातः श्रिय इति नीराजनं० कर्पूरदीपं० नमस्ते देव
देवेश नमस्ते धरणीधर नमस्ते पुंडरीकाक्ष गृहाण कुसुमांजलिं ॐ यज्ञेन यज्ञं० मंत्रपुष्यं०

अनंतपू० यानिकानिच० प्रदक्षिणां० गमोस्त्वनंताय० नमस्कारं० अथप्रार्थना नमस्तेभगवन्विष्णो नम
९ स्तेधरणीधर नमस्तेसर्वनागेन्द्रसर्पराजनमोस्तुते १ अनंताय नमस्तुभ्यं सहस्रशिरसे नमः नमो
स्तुपद्मनाभाय नागाधिपतये नमः २ अनंतक्रामान्मे देहि सर्वकामफलप्रद अनंतदोरनूपेण पुत्र
(१७) पोत्रान्प्रवर्धय ३ प्रार्थनां० अथार्घ्याणि दद्यात् श्रीमोहिनीसहितमनंतदेवताप्रीत्यर्थं चतुर्द
शार्घ्यप्रदानं करिष्ये दध्यक्षतफले श्वैव महिरण्यं सचंदनं इत्याद्यर्घ्यपात्रे गृहीत्वा अर्घ्यमं
त्राः नमः सर्वहितार्थाय जगदानंदचक्षुषे सर्गस्थितं नूपेण गृहाणा अर्घ्यं नमोस्तुते मोहि
नीसहितमनंताय नमः इदमर्घ्यं समर्पयामि १ पांडवानां हितार्थाय जगदानंदचक्षुषे सर्गस्थि
त्यंतनूपेण गृहाणा अर्घ्यं नमोस्तुते इदमर्घ्यं २ नमः कमलनाभाय नमस्ते मलशायिने नमस्तेस्तु
दृषीकेश गृहाणा अर्घ्यं न० इदमर्घ्यं ३ अनंतव्रतसुदृश्यपुराणपुरुषोत्तम अनंतादित्यमा
ने गृहाणा अर्घ्यं इदमर्घ्यं ४ नमस्ते देवदेवेश नमस्ते धरणीधर नमस्ते पुंडरीकाक्ष गृहाणा अर्घ्यं राम
इदमर्घ्यं ५ नमस्ते भगवन्विष्णो नमस्ते धरणीधर नमस्ते सर्वनागेन्द्र गृहाणा अर्घ्यं इदमर्घ्यं ६ ९

(10A)

नारायणनमस्तुभ्यं नरकार्णवतारक त्रैलोक्यव्यापकानंतगृहाणार्घ्यं० इदमर्घ्यं० ७ उद्यदादित्य
संकाशं दिव्यपीतांबरवृतं बृहदक्षरलेखलक्ष्मीगृहाणार्घ्यं० इदमर्घ्यं० ८ अनंताय नमस्तुभ्यं
नंतशिरसे नमः अनंतगुणरत्नाय गृहाणार्घ्यं० इदमर्घ्यं० ९ शंखचक्रगदाशार्ङ्गनाय नमः
देन नमस्ते पुंडरीकाक्ष गृहाणार्घ्यं० इदमर्घ्यं० १० त्रिविक्रम नमस्तेस्तु अनंतसुरवदितं सर्वलो
कहितार्थाय गृहाणार्घ्यं० इदमर्घ्यं० ११ वरेण्ययज्ञपुरुषप्रजापालनतत्पुत्र भक्तिप्रिय महेश
न गृहाणार्घ्यं० इदमर्घ्यं० १२ अनंतानंतदेवेश अनंतफलदायक अनंतानंतचूपोसि गृहाणा
र्घ्यं० इदमर्घ्यं० १३ अनंतकामदं दे सर्वकामफलप्रद अनंतदोरचूपेण गृहाणार्घ्यं० श्रीमोहि
नीस० नमः इदमर्घ्यं० १४ दोरकग्रहणमंत्रः स्वीकरोमि शुभं सूत्रं मम विज्ञानदोभव दोरच
ूपेण मां रक्ष पुराणपुरुषोत्तम अनंतः सर्वदेवेश भुक्तिमुक्तिफलप्रद अनंतरव्यमिदं सू
त्रं धारयामि तव प्रियं २ इति दोरकग्रहणं अनंतसंसारमहासमुद्रमग्नं समप्युद्धर

ही

(11)

अनंतपू०

१०

वरं

वासुदेव। अनंतरूपे विजये जयस्व अनंतसूत्राय नमो नमस्ते १ संसारगङ्गरगुहासुसुखं विह
तुं वाञ्छंति ये कुरुकुलोद्भवशुद्धसत्त्वाः ॥ संपूज्य च त्रिभुवने शमनंतदेवं बध्नेति दक्षिणकरे वर
दोरकंते २ इति मंत्रेण दोरकं बध्वा नमस्ते देवदेवेश विश्वरूपधराय च । सूत्रग्रंथिषु संस्थाप्य
अनंताय नमो नमः १ स्वीकृतदोरकं नमस्कारः जीर्णदोरकं गंधादियंचोपचारैः संपूज्य
विसर्जयामि देवेशं पूर्वसूत्रस्थितं परं संपूर्णमेव तंचास्तु देवदेवनमोस्तुते इति जीर्णदोर
कविसर्जनं दाता च विष्णुर्भगवाननंतः प्रतिग्रहीतापिस एव चास्तु तस्मान्मया दत्तमिदं
हिसूत्रं प्रसीद देवेशं वदस्व प्रतिगृह्णहि जश्रेष्ठ अनंतफलदायक त्वत्प्रसादादहं विप्रमुच्य
ते कर्मबंधनात् अनंतः प्रतिगृह्णाति अनंतो वै ददाति च अनंतस्तारकोभाप्यामनंताय
नमो नमः इति प्रतिग्रहणं पक्वान्नं फलसंयुक्तं सघृतं दक्षिणान्वितं द्विजवर्याय दास्या राम
मित्रतसंपूर्णहेतवे इति वाचनमंत्रः न्यूनातिरिक्तानि परिस्फुटानि यानीह कर्माणि म १०

(11A)

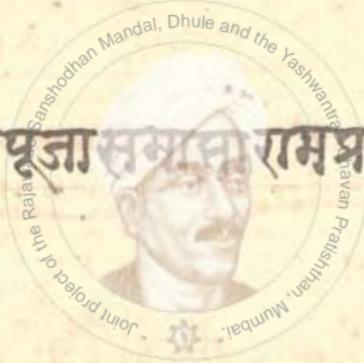
याकृतानि क्षम्यानिचैतानिममक्षमस्वप्रयाहितुष्टःपरिपालनाय १ क्षीराब्धिशायिनंदे
वंअनंतायनमोनमः ब्रह्मांडोदरमध्यखंप्रीतयेपरमेश्वर २ नमोनमस्तेदेवेशगछानंतनि
जालयं यस्यस्मृत्याच० मंत्रहीनंक्रियाहीनं० यदक्षरपद० अपराधसहस्रा० ४ अनेनय
आज्ञानेनयथामीलितोपचारैः कृतषोडशोपचारपूजनेनश्रीमदनंतः प्रीयतां पूजासांग
तासिद्ध्यर्थंब्राह्मणायवायनप्रदानंकरिष्ये ब्राह्मणपूजांकरिष्ये दंपतीसमाराधनं
करिष्ये दक्षिणाप्रदानंकरिष्ये इत्यनंतपूजासमाप्तः १७९६ शुभंभवतु हरेरामहरे
विष्णवेनमोविष्णवेनमोविष्णवेनमः भाद्रपदशुक्ल१३ नारायणभट्टपरंजपेमु०इच०

अनंतपू०

११

(१२)

॥ इति अनंतपूजासभास्य रामप्रसन्न पत्रे ११ ॥

राम
११

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com